

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. R. Kok, Soest. Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M. C. Tanis, Slidrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn; J. van Heteren, Slidrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE:

Joh. van der Lee, „Bejaardencentrum Rijnzate”, postbus 694, 2400 AR Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 73814, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

De kaars die ontstoken wordt

Matth. 6 : 22, 23.

Het is door de zonde dat het oog des mensen boos is, want de Heere heeft ons met het heldere oog van Zijn beeld geschapen. Zodat de mens met zijn ganse ziel aan God verbonden was, om zich in Zijn heerlijkheid te verblijden. Wat Zijn dienst voor hem deed zijn een zalige dienst. Om zo van heerlijkheid tot heerlijkheid geleid te worden tot verkrijging van de eeuwige heerlijkheid. Maar ach, wij hebben geluisterd naar de sprake van de vorst der duisternis, om te eten van de verboden boom en als God te wezen. En zelf uit te maken wat goed en wat kwaad is. Wat de mens deed komen tot het verlies van Gods beeld, waarin het licht van Zijn vriendelijk aangezicht was. Terwijl hij kwam door zijn moedwillige ongehoorzaamheid, onder de heerschappij van de macht der duisternis. En zie, nu is zijn oog boos, hij staat in vijandschap tegenover God, zijn Schepper. Zodat hij met het onuitroeibaar besef van de ingeschapen Godskennis zijn God zoekt te ontvluchten. En de Heere Jezus zegt: „Maar indien uw oog boos is, zo zal geheel uw lichaam duisternis zijn.” Waarmee het ons op het hart gebonden wordt, dat wij met ons gehele leven zijn in de staat der duisternis. Waarin dan de vorst der duisternis des mensen metgezel is, om hem steeds meer tot de werken der duisternis aan te drijven. En hoe groot zal de duisternis zelf zijn ! in de eeuwige duisternis. Waarin de mens door de worm die niet sterft eeuwig gepijnigd zal worden. Want het kwaad dat hij bedreef, deed hij tegen licht en beter weten in. Maar nu mogen wij, nog zijnde in het heden der genade, luisteren naar de sprake van het Licht, de Zon der gerechtigheid. En Hij kan en wil de kaars van Zijn licht ontsteken in onze harten, door de zondaar uit de staat der duisternis op te halen en te stellen in de staat der genade. De kaars is het oog des verstands, dat alleen door Zijn licht ontstoken kan worden, door de verheerlijking van wederbarende genade. En dat is het geestelijk en gelovig komen tot het geestelijk kennen van Zijn wonderbaar licht. Het keerpunt in het hart en leven van de mens, dat niet gemist kan worden, om te komen op Zijn school, om wijs gemaakt te mogen worden tot zaligheid. Waarbij de mens met zijn bestaan en leven geheel betrokken wordt, om met steeds meer klaarheid te mogen komen tot het geestelijk kennen. Wat tot zaligheid niet gemist kan worden. En het licht, dat door de Zon der gerechtigheid ontstoken wordt, is niet alleen onderscheiden van het licht der ingeschapen Godskennis, doch ook van het geloof dat de mens beweegt bijna een christen te worden, daar hij het door de zalving van Christus geheel wordt. En dat met de hartelijke overgave aan de Heere en Zijn dienst. De kaars die ontstoken wordt door de Zon der gerechtigheid gaat door Zijn gerechtigheid een nieuw geestelijk leven leven, onder de bearbeiding van Zijn Geest. „Het hart leert God kennen in Zijn algenoegzaamheid, Jezus in Zijn dierbaarheid en zichzelf in zijn vloekwaardigheid.” Het hart bekomt daardoor een geestelijke kennis van God en Goddelijke zaken. Wat de wereld doet vergaan met al haar begeerlijkheid. Zodat de

leer van Christus het hart dierbaar wordt in het volgen van Hem. En al wordt dat niet altijd met de nodige klaarheid verstaan, dat heeft toch een blijvende vrucht, door het licht dat de Heere er over belijft te geven. En zo bekomt het hart vermaak in het licht van Gods dierbaar getuigenis. Om met een biddend hart van stap tot stap te mogen gaan in de weg der gehoorzaamheid.

„Indien dan uw oog eenvoudig is.” Gericht blijft op het doel des Heeren, waartoe Hij het licht kwam te ontsteken in het oog des verstands. Want de Vader der lichten heeft daartoe de Zon der gerechtigheid doen opgaan in het hart. Als verdorven mensen zijn wij geneigd daarvan af te dwalen, tot schade van het geestelijke leven. Want dan wordt de eenvoudigheid der oprechtheid er door weggedrukt. Waarom ons oog gericht moet zijn en blijven op de Heere en Zijn wegen in afhankelijkheid van Zijn genade. Want de Heere bewaart de eenvoudigen. We hebben er op te letten of het oog steeds meer verlicht wordt, door het kennen van de Heere, in het licht van Zijn heiligheid en rechtvaardigheid, opdat wij onszelf zouden verfoeien in onze verdorvenheid en vloekwaardigheid. Waartoe wij de onderwijzingen van de Heilige Geest in het Woord des Geestes nodig hebben. Want Zijn Woord geeft klaarheid in Gods heilige wet, om de Heere in Zijn heiligheid en rechtvaardigheid lief te mogen krijgen, in het aanvaarden van de straf der zonden. Want dan wordt de Heere Jezus, Die hier onderwijzend en vermanend tot ons spreekt, het hart dierbaar in Zijn algenoegzame offerande. En dat heeft een dodende kracht voor de boosheid van ons verdorven bestaan.

Om er door geleid te worden tot de goedertierenheid van het verbond van Gods goedertierenheid, waarvan Hij de Middelaar is. Want in dat licht werd het hart van Jeremia aan de Heere verbonden. Wat hem met beslisheid des harten deed uitroepen: „Het zijn de goedertierenheden des Heeren dat wij niet vernield zijn, dat Zijn barmhartigheden geen einde hebben.” Was de Heere Jezus niet gekomen om de beker van Gods toorn te ledigen, dan zou op grond van recht en gerechtigheid Gods goedertierenheid niet gesmaakt kunnen worden ten leven. Daar zou geen licht kunnen opgaan in de duisternis van onze ongerechtigheid. Maar de Heere Jezus is de Kaars, Die door al de verschrikkingen van de hel niet uitgeblust kan worden. Wat Hem uit de diepte van de hel overwinnend deed opkomen. Zodat het hart uit de grootste duisternis der verschrikking door Hem gesteld kon worden in het licht van Gods vriendelijk aangezicht. Want uit die beproeving blijkt tot versterking van het geestelijke leven, dat de kaars van dat geestelijke leven door Hem is ontstoken. En dat geeft hoop voor de toekomst, daar zij in de kracht Gods bewaard worden door het geloof tot de zaligheid die bereid is geopenbaard te worden in de laatste tijd.

En zo wordt het hart ook door het licht van de Kaars Jezus Christus versierd. Wat vanwege de duisternis zo bedekt kon zijn, wordt tot vreugde van het hart aanschouwd in het licht van Jezus Christus. Want in Zijn licht zien zij het licht, van het geloof dat Hem aankleeft, van de hoop die op Hem vertrouwt en van de liefde die zich in Hem mag verblijden. En in die sieraden prijst de Heere Zijn bruid. Want Hij spreekt tot haar versterkend en vertroostend, zeggende: „Hoe schoon zijt gij en hoe

Van de Administratie

Sinds de vorige maal mochten wij weer vele verrassingen ontvangen. A.B. te Vl., die voor enige weken ons een 6 tal nieuwe abonnees deed toekomen, zond ons er nu weer 4, zodat hij 10 nieuwe abonnees aan ons heeft doorgegeven. Onze dank voor dit grote werk dat daaraan was verbonden. Van de kerkeraad van Barendrecht ontvingen wij ook een 3 tal nieuwe abonnees, ook daarvoor onze dank. In zijn geheel konden wij 10 nieuwe abonnees noteren. Daarbij werden wij ook verrast door verschillende giften, totaal f 573,50. Waar onder via Ds. Blom f 50,- voor de beide ontmoetingsdagen en van J.M. te A. f 200,-. Ook voor al de ontvangen giften, van klein tot groot, hartelijk dank. In de vakantietijd gaan onze uitgaven gewoon door, waarom wij onze financiën bij u bij den voortduur blijven aanbevelen. Adm. Bewaar het Pand: Bejaarden centrum „Rijnzate”, postbus 694, 2400 AR Alphen a/d Rijn.

liefelijk zijt gij, o liefste in wellust.” En daarin is dan het getuigenis van de Heilige Geest, die haar het volheerlijke werk des Heeren, tot roem van Zijn naam, met verwondering en aanbidding doet aanschouwen. En die vreugde wordt verkregen in de beleving van de kinderlijke vreze, daar zij ons leert wijken van het kwade. En dan zegt de bruid in ootmoedige erkentelijkheid tot haar metgezellen: „Ik ben zwart, doch lieflijk, gij dochters van Jeruzalem.” Want zij is liefelijk in de Heere, maar in haar verdorven bestaan is en blijft zij zwart. En dat besef is voor het innerlijke leven van grote betekenis. Want dat doet haar verre zijn van zelfverheffing. Daar in het licht van haar kaars, het licht schittert van haar Kaars Jezus Christus. En de Heere Jezus zegt tot roem van Zijn licht: „Zo zal geheel uw lichaam verlicht wezen.” Het licht des Heeren breekt door Zijn kracht door alles heen. „En het welbehagen des Heeren zal door Zijn hand gelukkiglijk voortgaan.” En zo werkt de kracht van het licht der Kaars Jezus Christus vernieuwend in de wasdom van het geestelijk leven. Opdat het Woord des Geestes zou leven in onze harten, want dat zegt met kracht: „En wordt deze wereld niet gelijkvormig, maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds, opdat gij moogt beproeven welke de goede en welbehagelijke wil Gods zij.” En zo is in de wil des Heeren de wilskracht des geloofs, om door het licht van de Kaars Jezus Christus onderscheiden te mogen zijn van de wereld. Opdat zij door ons in Zijn kracht veroordeeld zou mogen worden in al haar begeerlijkheden.

Maar krijgt het boze oog van ons verdorven bestaan de overhand, dan is dat tot grote schade van het geestelijke leven. Het wordt nooit de aard van dat boze oog te leven bij Gods goedertierenheid. Want dat is en blijft afkerig van het licht der Kaars, Jezus Christus. En daarom wil de Heere dat we tegenover ons verdorven bestaan blijven staan op voet van oorlog. Opdat die oude mens in de kracht van Christus gekruist zou worden. Om er niet met enige toegeliefelijkheid mee om te gaan. Want door die oude mens niet te kruisigen, wordt het een kruisigen van Christus in de liefde van Zijn kruis. En laat ons daaraan denken, om door de liefde van Zijn kruis gesterkt te worden in het kruisigen van ons verdorven bestaan, om één plant met Hem te mogen zijn in Zijn vernedering. En in de vervulling van Zijn belofte: „Uw ogen zullen de Koning zien in Zijn schoonheid”, is uw sterkte. Want van Hem wordt gezegd: „en het Lam is de Kaars.”

Soest.

R. Kok

Van de redactie

We kunnen weer verantwoorden een gift van f 100,- van v.MW., een gift van f 50,- van J.v.ZR en een gift van f 25,- van CG, waarvoor onze hartelijke dank. Mogelijk zijn er vóór de verschijning van dit nummer nog meer giften gestort. Die hopen we dan in het volgende nummer te vermelden. Ieder kan er overtuigd van zijn, dat alle giften voor de school van Dundas en Hamilton van harte welkom zijn. Dus ook namens het schoolbestuur van harte dank.

B.

DE DORDTSE LEERREGELS

Les 41

HOOFDSTUK III/IV.

Artikel 2 en 3.

Hier lezen we:

„Zodanig als nu de mens geweest is na de val, zodanige kinderen heeft hij ook voortgebracht, namelijk hij, verdorven zijnde, verdorvene; also dat de verdorvenheid, naar Gods rechtvaardig oordeel van Adam op al zijn nakomelingen (uitgezonderd alleen Christus) niet door navolging, gelijk eertijds de Pelagianen gedreven hebben, maar door voortplanting der verdorven natuur.” (Artikel 2)

„Overzulks zo worden alle mensen in zonden ontvangen en als kinderen des toorns geboren, onbekwaam tot enig zaligmakend goed, geneigd tot kwaad, dood in zonden en slaven der zonde. En willen noch kunnen tot God niet wederkeren, noch hun verdorven natuur verbeteren, noch zichzelf tot de verbetering daarvan schikken, zonder de genade des wederbarenden Heiligen Geestes.” (Artikel 3)

Het gaat nu in deze artikelen en volgende over de ERFZONDE. Dat is de zonde van Adam, die ook heel het menselijk geslacht raakt en aangaat. Ja, wat heeft de diepe val van de mens, zo goed door God geschapen, ontzaggelijke gevolgen nagelaten voor heel zijn nageslacht en wel door het deel krijgen aan Adam's schuld en verdorvenheid. Vandaar dat we de erf-zonde kunnen onderscheiden in ERFSCHULD en ERF-SMET. De erfschuld wordt de mens toegerekend en de erfsmet erven we over van Adam via onze ouders. Aldus leert Gods Woord en de belijdenis.

Romeinen 5 : 18a: „Zo dan gelijk door één misdaad de schuld gekomen is over alle mensen tot verdoemenis.”

En in psalm 51 : 7 belijdt David: „Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren en in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen.” Dit betreft de erf-smet.

Bij „schuld” kunnen we niet spreken van „overerving”, maar van „toerekening”. En deze toerekening houdt in, dat de schuld van Adam op onze rekening wordt gezet. En dat heeft de mens dus te aanvaarden. Hier valt geen keus te doen, al wil de mens er van nature niet aan.

In welk verband moeten we die toerekening van schuld zien ?

Omdat Adam als VERBONDSHOOFD gesteld was, zodat we moeten zeggen, dat wij allen IN ADAM gezondigd hebben, gelijk Romeinen 5 : 12 verklaart: „In welken allen gezondigd hebben.”

De apostel schrijft in Hebreë 7 : 10, dat Levi „in de lendenen des vaders” was, als Melchizedek hem tegemoet ging.

In de tweede plaats hebben wij deel aan Adam's zonde, omdat hij ons aller vader is. Want er was niet alleen een VERBONDS-VERHOUDING tussen Adam en ons, maar ook een FAMILIE-RELATIE. We lezen in Handel. 17 : 26, dat God „uit ééne bloede het ganse geslacht der mensen gemaakt heeft.” En als zodanig erven wij de VERDORVENHEID van Adam over als de erf-smet zijnde. Job zegt: „Wie zal een reine geven uit een onreine ? Niet één”, (Job 14 : 4).

Zodanig als nu de mens geweest is na de val, zodanige kinderen heeft hij ook voortgebracht, namelijk hij, verdorven zijnde, verdorvene; also, dat de verdorvenheid, naar Gods rechtvaardig oordeel, van Adam op al zijn nakomelingen (uitgezonderd alleen Christus) gekomen is.” Aldus artikel 2 van onze D.L.

Men vraagt wel eens, waarom zou ik deel hebben aan Adam's zonde ? Wat kan ik eraan doen, wat Adam gedaan heeft ?

Welnu, wanneer we ons hiervan willen onttrekken, dan moeten we **buiten** het menselijk geslacht gaan staan. En wie zou zulk een dwaasheid kunnen stellen ?

Bovendien hebben wij deel aan Adam's overtreding „naar Gods rechtvaardig oordeel”.

De Remonstranten leren, dat het kwade, hetwelk in het hart van de mens ligt, de mens **niet** schuldig stelt als door erfzonde, maar dat hij schuldig wordt door de **daad** der zonde. Zij loochenen dan ook de erfzonde, maar dat de mens zondigt door NAVOLGING, wat ook Pelagius leerde.

Deze leerde, dat de mens geboren wordt als een „onbeschreven blad papier”. Hij kan nu twee kanten uit. Volgt hij slechte voorbeelden uit zijn omgeving, dan doet hij ook het kwade. Zo volgde de mens eens het slechte voorbeeld van Adam. Maar hij kan echter door zijn vrije wil het kwade overwinnen door zijn best te doen en tegenover het kwade het goede te doen. Nu stemden de Remonstranten wel toe, dat het kwade in het hart van de mens ligt van nature, maar dat hij toch niet schuldig is aan erfzonde, doch alleen vanwege zijn daden.

Nu waren het niet alleen de Remonstranten, die dit leerden.

Onze gereformeerde vaders stelden de erfschuld voorop en daarna de erf-smet der zonde. De schuld wordt „toegerekend” en de smet der zonde, de inklevende verdorvenheid, erven wij over van onze ouders en in eerste instantie dus van Adam.

Deze orde van schuld en daarna de smet der zonde houdt verband met het drieërlei standpunt ten opzichte van de vraag, hoe de mens bij zijn geboorte deel krijgt aan de zonde.

Men meende, dat al de zielen der mensen reeds in de ziel van Adam lagen opgesloten (het z.g.n. „praeexistentianisme”); anderen stelden, dat de ziel van het kind ontstaat uit de ouders (het traducianisme) en anderen dat de ziel in de mens rechtstreeks komt van God (het creatianisme).

Dit laatste standpunt is wel het meest aannemelijke en zuiverste, in verband juist met de erfzonde.

Nu gaan we hierop niet nader in, want dat zou al te sterk van ons onderwerp afvoeren. We bedoelden even te wijzen op het standpunt, dat thans wordt ingenomen en in feite toch hierop neerkomt, dat men de erf-schuld laat voortvloeien uit de erf-smet. En dat riekt o.i. naar remonstrantse gevoelens omtrent de leer der erfzonde.

Alleen nog iets over de vraag: wat is het meest aannemelijke en bovenal het zuiverst Schriftuurlijk standpunt inzake het ontstaan van de ziel bij de geboorte van het kind ? (We laten de kwestie rusten: wanneer) en menen aldus en wel overeenkomstig de creatianistische gedachte: de ziel komt **van God**, naar Prediker 12 : 7b, waar we lezen: „En de geest weder tot God keert, Die hem gegeven heeft.”

Maar geeft God dan een met erf-zondebeladen ziel ? Neen, dat kan niet. God geeft een **reine** ziel. Zodra deze in het kind komt, komt zij onder de toerekening van de **erf-schuld** en moet God Zijn beeld in kennis, gerechtigheid en heiligheid onthouden. Daarbij erft het kind de verdorven natuur over van de ouders (de erf-smet) en also wordt Gods Woord bevestigd bij monde van David's belijdenis in psalm 51 : 7: „Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren en in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen.”

Nu nog iets over het DERDE artikel van hoofdstuk III-IV der D.L., hetwelk handelt over 's mensen ONMACHT onder de zonde als zijnde „onbekwaam tot enig (geestelijk) goed en geneigd tot alle kwaad.” Dat leert Gods Woord zeer duidelijk. We herinneren weer aan de plaatsen in de Bijbel, als: Psalm 14 en 53; Romeinen 3 en zoveel andere.

Ontzaggelijk zijn de droeve gevolgen van onze val. Welk een verwoestende kracht heeft de zonde. Ja, zij is niet te stuiten. Jacobus zegt ervan in zijn brief, hoofdstuk 1 : 15: „Daarna de begeerlijkheid, ontvangen hebbende, baart zonde; en de zonde, voleindigd zijnde, baart de dood.”

De Remonstranten ontkennen dus de totale onmacht van de mens, alsook de moderne opvattingen. En uiteindelijk ook de mens in zijn gevallen staat, ja, hoevelen onder de christelijke belijders !

Men kan ook nog wel de onmacht onder

de zonde uiterlijk belijden, maar toch er achter wegschuilen op stoicijnse manier, terwijl men er geen rekening mee houdt en beseft, dat die onmacht de **eigen schuld** is van de mens zelf.

En hoe staan wij hier tegenover ? Is die onmacht al eens onze schuld voor God geworden met smart daarover ?

Het derde artikel zegt: „En willen noch kunnen tot God niet wederkeren, noch hun verdorven natuur verbeteren, noch zichzelf tot de betering daarvan schikken, zonder de genade des wederbarenden Heiligen Geestes.” Zonder die wederbarende werking van de Heilige Geest zijn we „dood” door de misdaden en zonden ?” Efeze 2 : 1. Daarom is levensvernieuwing noodzakelijk, maar ook mogelijk ! Dat bewerkt de Heilige Geest en daartoe gebruikt Hij het Woord des Heeren.

Dan verlicht Hij het verstand, buigt de wil om en regelt de hartstochten. Zegene de Heere daartoe Zijn Woord.

Dr.

v.L.

ONTMOETINGS-DAG

We willen in een apart artikeltje de aandacht vestigen op de ontmoetingsdag, die D.V. zaterdag 30 augustus a.s. te Sliedrecht-centrum zal worden gehouden. Van het voorjaar konden we daar niet terecht, omdat de nieuwbouw van de bijgebouwen nog niet gereed was, maar nu zijn we er van harte welkom. Er is nu een accommodatie zoals we nog nergens hebben aangetroffen. Allen zijn hartelijk welkom. Het programma ziet er als volgt uit:

Morgensamenkomst, aanvang half 11:

opening: Ds. G. Blom van Meerkerk
spreker: Ds. P. van Zonneveld van Doornspijk
slotwoord: Ds. G. Bouw van Scheveningen

Pauze

middagsamenkomst, aanvang 2 uur

opening: Ds. A. Baars van Urk
spreker: Ds. D. Slagboom van Katwijk aan Zee
slotwoord: Ds. M.C. Tanis van Sliedrecht-centrum

Het is de bedoeling om de ontmoetingsdag zo ongeveer 4 uur in de middag te sluiten. Dan kunnen allen, ook die uit het hoge noorden en het verre zuiden komen, nog tijdig naar huis vertrekken. De treinenloop is gunstig, de wegen naar Sliedrecht zijn uitstekend, de parkeergelegenheid is voldoende en het kerkgebouw is erg ruim, zodat we vele bezoekers kunnen ontvangen.

Onder de zegen des Heeren kan het weer een goede dag worden, echt een ontmoetingsdag van hen die het Pand willen bewaren, dat de Heere ons heeft toebetrouwd.

B.

En verlossen zou al degenen, die met vreeze des doods, door al hun leven, der dienstbaarheid onderworpen waren.

Hebr. 2 : 15.

Na een kortstondige ernstige ziekte nam de Heere uit ons midden weg, mijn geliefde vrouw, onze altijd zorgende moeder en bessen

GRIETJE HOEKSTRA-TEN NAPEL

in de ouderdom van 72 jaar.

Echtgenote van Willem Hoekstra.

Veel heeft zij voor ons betekend, de Heere zijn wij hier dankbaar voor.

Urk, 24 juni 1980.

Wijk 7, nummer 37.

W. Hoekstra
R. Hoekstra
J. van Veen-Hoekstra
A. van Veen
G. Hoekstra
en kinderen.

De begrafenis vond plaats zaterdag 28 juni op de begraafplaats „De Vormt”. Vooraf werd in de Chr. Geref. Eben Haëzer kerk een rouwdienst gehouden. Voorganger was ds. A. Baars.

Het lied in de eredienst en de synode van 1836

13. De Cocks beroep op de kanttekenaren.

U weet, waarover het nu zal gaan. Ds. R.W. Duin heeft zich beroepen op een Nieuw-Testamentisch gebod om het zingen van de Evangelische Gezangen te verdedigen. Het is naar zijn gevoelens zonder meer gegrond op Efeze 5:19 en Colossenzen 3:16. Terwille van de duidelijkheid is het wellicht goed deze teksten te vermelden. Efeze 5:19: „Spreekende onder elkander met psalmen en lofzangen en geestelijke liedekens, zingende en psalmende de Heere in uw hart”, en Colossenzen 3:16: „Het Woord van Christus wone rijkelijk in u, in alle wijsheid; leert en vermaant elkander, met psalmen en lofzangen en geestelijke liederen, zingende de Heere met aangenaamheid in uw hart”. We hebben dus gezien wat ds. R.W. Duin daarin las: in de Nieuw-Testamentische kerk dienen behalve de psalmen ook andere liederen gezongen te worden. De vraag is nu: wat heeft ds. de Cock daar tegenover gesteld?

Allereerst: voor de Cock is dit beroep op genoemde Schriftgedeelten geen vreemde zaak. Hij heeft er al over geschreven in het eerste werkje over de Evangelische Gezangen, dat we al eerder besproken hebben. Daarin heeft hij het op blz. 8 over de tegenwerpingen, die hij verwacht van de „vleselijkgezinden en wereldwijzen”. Hij doelt dan op de tegenwerpingen van hen, die tegen het enkel zingen in de kerk van de psalmen zijn. Eén van die tegenwerpingen is: „dat er in Efeze 5:19 en Colossenzen 3:16 toch gesproken wordt van lofzangen en geestelijke liedekens”. Het blijkt dat de Cock niet onder de indruk is van dit op-de-klank-af verklaren van deze Schriftgedeelten. Hij heeft het doorzien hoe zo Gods Woord pasklaar gemaakt wordt aan een praktijk, waarvan dat Woord Zelf niet weet. Luister maar, hoe hij er tegenin gaat: „Maar dezulken-bedoeld zal zijn: van dezulken-wil ik geverg'd hebben, dat zij mij duidelijk en grondig aanwijzen, niet bij gissen of raden, maar grondig en bondig, dat de Apostel hier spreekt van lofzangen en liedekens buiten Gods Woord: zo niet, dan houd ik het maar voor een bewijs, waarmede men wel kinderen, maar geen mannen vergenoegen kan, welke eersten men misschien ook daarmede genoeg zou doen, dat er in Openbaring staat, dat in de hemel een nieuw lied zal gezongen worden.....”

Nu is het in de eerste plaats er niet om te doen op welke manier de Cock over zijn tegenstanders spreekt. Hij scheert ze wel teveel over één kam als hij allen die zich vergenoegen met deze verklaring kinderen en geen mannen noemt. Dat gaat wel wat ver als we bedenken dat toch ook Luther met deze verklaring genoegen nam. Maar van belang is hier dat de Cock er niet van wil weten dat in deze Schriftplaatsen op liederen buiten Gods Woord gedoeld wordt. En hij beroept zich daarbij op de kanttekeningen van de Statenvertaling. Deze drie soorten van geestelijke gezangen dienen tot één einde namelijk om de geest te vermaken en worden van sommigen alzo onderscheiden, dat de psalmen allerlei geestelijke gezangen zijn, die niet alleen met de stem, maar ook met snarenspeel geoefend worden; lofzangen, dankzeggingen tot God of lofdichten van Gods genade jegens ons en geestelijke liedekens, zulke gedichten, in welke allerlei geestelijke leringen worden begrepen. Zie ook Colossenzen 3:16, en schijnen deze verscheidene namen uit de verscheiden opschriften der psalmen Davids genomen te zijn”. Het is duidelijk dat de kanttekeningen hier niet spreken over lofzangen en geestelijke liederen los van de psalmen.

Had de Cock dit standpunt verdedigd tegenover hen, die duidelijk vijanden van de leer van vrije genade waren, ook tegenover Duin blijft hij van hetzelfde gevoelen. Het moet haast wel zeker geacht worden, dat Duin vóórdat hij in 1836 gaat schrijven over de Evangelische Gezangen kennis gehad heeft van deze regels. In ieder geval moet het voor de Cock een bedroevende zaak geweest zijn dat Duin zonder meer zegt: „wij lezen in het Nieuwe Testament van psalmen, lofzangen en geestelijke liederen”. En dat zonder ook maar één woord te wijden aan de bezwaren van anderen. De Cock schrijft echter later geen woord in deze zaak dáárover. Wel klaagt hij in zijn inleiding op het werkje tegen Duin

over: „het bedroeven van de harten van vele rechtvaardigen en het sterken van de handen der goddelozen”. Dan heeft hij het oog op de gehele verdediging van de Evangelische Gezangen. Zulke uitdrukkingen zijn te begrijpen uit de mond van iemand die de leer, die hij noch met zijn hart noch met zijn prediking onderschrijven kan, terug vindt in de Evangelische Gezangen. Maar hij blijft ten aanzien van dit speciale punt zakelijk. Naast de regels in het boekje van Duin schrijft hij alleen deze woorden: lees daarover onze kanttekeningen. Dat is voor hem genoeg. En later heeft hij het over „zijn dwaze aanhaling van de psalmen, lofzangen en geestelijke liederen” en beroept zich weer op de kanttekenaren.

Heel duidelijk is het voor de Cock dat de bedoelde teksten niet bedoelen te wijzen op andere liederen naast de psalmen. In de lijn van de kanttekenaren heeft hij gesteld: daar gaat het niet over! Mag hij er niet van uitgaan dat er dan grondiger en bondiger bewijs gegeven wordt dat het daar wél over gaat?

Niemand zal hier kunnen zeggen dat voor de Cock de kanttekeningen van de Statenvertaling het einde van alle tegenspraak waren. Alsof er geen andere verklaringen gegeven mochten worden. Hij heeft de mannen, die eraan meegewerkt hebben gewaardeerd als „geleerd en Godvrezend”. Het is geen best teken als de kanttekeningen niet meer geraadpleegd worden. Maar de Cock stond open voor een verklaring die anders was als het op een rechte wijze Gods Woord verklaarde. Maar hij ging niet mee met een aanhalen van de teksten zonder meer, buiten het verband.

Het is sprekend: ook zij die hier graag een bewijs in zien dat in de eredienst andere liederen dan alleen psalmen en de bekende lofzangen gezongen moeten worden weten uiteindelijk met deze teksten geen raad. Zij weten wel dat het hier niet gaat over het onderscheid tussen de psalmen als alleen aan Gods Woord ontleend én vrije liederen.

Denkt u nu niet dat het hier gaat om haarkloverijen, die we beter voorbij kunnen gaan. Zonder het op te nemen voor bepaalde uitdrukkingen van de Cock ben ik er van overtuigd dat de strijd tussen Duin en hem toch tot lering is. Op de stellige bewering van Duin dat het roeping is vanuit de Nieuw-Testamentische bedeling om gezangen te zingen had hij een eenvoudig antwoord: de Heere heeft wel het Nieuwe Testament gegeven maar geen gezangen in het Nieuwe Testament. En op de teksten, die hij aanvoert heeft hij verwezen naar een verklaring, die niet voorbijgegaan kan worden. Wat blijft er over als grond om toch gezangen te zingen?

D. Slagboom.

KLEUTERBIJBEL

Bij Boekencentrum, postbus 84176 2508 AD 's-Gravenhage verscheen kortgeleden de ééndelige Kleuterbijbel van Evert Kuyt. Deze is ontstaan in nauwe samenwerking met een begeleidingscommissie, bestaande uit mej. N. de Visser, hoofd Christelijke Kleuterschool te Moerkapelle, H. H. J. van As, Apeldoorn, Ir. J. van der Graaf, Huizen (N.H.) en I. A. Kole, Berkenwoude. Uiteraard verzorgde Reint de Jonge weer de vierkleurentekeningen.

Deze kleuterbijbel is mede uitgegeven, omdat van vele kanten de vraag kwam om naast de kinderbijbel ook een bijbel voor kleuters te geven.

We hebben indertijd de tweedelige kinderbijbel van Evert Kuyt in ons blad besproken. Voor die bijbel was er ook een begeleidingscommissie, die in hoofdzaak uit dezelfde personen bestond. In plaats van mej. de Visser zat Ds. M. C. Tanis in die commissie. De kinderbijbel heeft een gunstig onthaal gevonden. Van deel 1, Oude Testament, is al de tweede druk verschenen. Dat deel kost gebonden f 54,90, het tweede deel, Nieuwe Testament, f 46,75; gelijk besteld is de stelprijs f 89,—.

De auteur en tekenaar zeggen zelf over deze kleuterbijbel het volgende:

De kleuterbijbel is geschreven en getekend voor de kleine kinderen voor wie de bijbel en ook een kinderbijbel nog te moeilijk en te uitgebreid is. Uit het Oude en Nieuwe Testament van de Bijbel is voor de vertelstof in dit boek een keuze gemaakt. De kleuters kunnen nu eenmaal niet alles begrijpen. Elk

De Raad van de Chr. Gereformeerde Kerk te Katwijk deelt u met droefheid mede dat de Heere tot Zich genomen heeft Zijn dienst-knecht, onze oud-herder en leraar

Ds. N. de Jong
op de leeftijd van 80 jaar.

Met dankbaarheid mogen we terugzien naar de 12 jaar dat hij onze gemeente mocht dienen.

De Heere heeft zijn arbeid tot een bijzondere zegen gesteld.

Zijn kinderen, kleinkinderen en mej. Brouwer zij het tot troost dat hij thans in volmaaktheid God mag grootmaken.

(Die overwint, Ik zal hem maken tot een pilaar in de tempel Mijns Gods, en hij zal niet meer daaruit gaan) Openb. 3:12a.

Namens de Raad van de
Chr. Geref. Kerk te Katwijk aan Zee:

Preases: Ds. D. Slagboom.
Scriba: J. Schouten.

Katwijk, 6 juli 1980

verhaal geeft in korte zinnen en met eenvoudige woorden weer wat over het betreffende onderwerp in de Bijbel staat. Steeds is bij het schrijven uitgegaan van het bevattingsvermogen van de „gemiddelde” kleuter.

Bij elk bijbelverhaal is gezorgd voor voldoende illustratie. Het is namelijk bekend, dat een kleuter graag wil zien waarover gelezen wordt. De tekeningen zullen dan ook ongetwijfeld stof tot praten geven! Er is gekozen voor meerkleurige tekeningen.

Om het gesprek wat te helpen leiden, zijn aan het einde van elk verhaal enkele eenvoudige vragen opgenomen. U zult, naar gelang de leeftijd van uw kleuter(s) en het geduld dat de kleintjes kunnen opbrengen, zelf een keuze uit de vragen kunnen maken. Het kan nodig zijn dat de vragen wat aangepast worden.

De kleuterbijbel is eveneens goed te lezen door wat oudere kinderen die de leeskunst al machtig zijn. Het leesniveau is zo laag mogelijk gehouden.

De kleuterbijbel is geen vervanging voor de „echte” Bijbel, waarin het Woord van God staat. Deze gedachte heeft ons er toe geleid bij elk verhaal de plaats aan te geven van het Bijbelgedeelte waaruit geput is.

Het is onze hartelijke wens dat de Kleuterbijbel mag meewerken om de kleine kinderen met het Woord van God vertrouwd te maken en hun de weg tot Christus te wijzen. Aldus auteur en tekenaar.

We hebben hier te maken met een belangrijke uitgave, die haar weg zeker wel zal vinden. De uitgave is voortreffelijk. De tekeningen spreken aan. De vertellingen boeien. Al hebben we de kleuterbijbel nog niet tot het einde doorgenomen, we willen toch in dit nummer al een beoordeling geven omdat nu nog de intekenprijs geldt.

We hebben grote waardering voor de poging van de auteur, tekenaar en uitgever om hier een kleuterbijbel te geven die op een kinderlijke wijze de Schrift wil laten spreken. Niet aan de hele Schrift kon aandacht worden geschonken. De schrijver heeft gepoogd om wat kleine kinderen kunnen begrijpen in deze kleuterbijbel op te nemen.

Hier en daar zijn er bedenkingen bij ons gerezen. Dat hadden we niet verwacht. Dat viel ons tegen. We willen er een paar noemen. Op blz. 8 lezen we: De slang zegt: „Als je van de vruchten van deze boom eet, dan zul je erg knap worden. Je zult zelf als God zijn!” Als God zijn? Alles kunnen wat de HEERE óók kan? Dat is mooi! Dat is prachtig!, denkt de vrouw. Ze gelóóft wat de slimme slang zegt. Ze gelooft opeens niet meer wat God tegen Adam gezegd heeft.

In de Schrift staat: en gij zult als God wezen, kennende het goed en kwaad. Zie Gen. 3:5b.

Op blz. 106 zegt de auteur: Wij mogen ook erg dankbaar zijn dat de Heere Jezus geboren is. Weet je, wij doen allemaal veel stoute dingen. Maar de Heere Jezus kwam op aarde om die te vergeven. Als je veel van Hem houdt, doet Hij dat ook voor jou! En op blz. 112: De Heere Jezus moet nu met Zijn werk op aarde beginnen. Voor alle mensen die Hem liefhebben, is Hij op de aarde gekomen. Hij

zal ook voor hen sterven ! God, de Vader, heeft gezegd dat Hij Zijn Zoon liefhad. Zo houdt de Heere ook van alle mensen die leren om van Zijn Zoon, de Heere Jezus, te houden ! Ook van kinderen ! Zijn dat nu allemaal Schriftuurlijke gedachten ? Hebben kleine kinderen geen boos hart ? Is wederbarende genade en de werking van de Heilige Geest voor hen niet nodig ? In dit opzicht stelt het boek ons wel erg te leur.

De kleuterbijbel ziet er keurig verzorgd uit, maar toch zijn er drukfouten bij de correctie over het hoofd gezien, waarvan sommige storend zijn. Bijvoorbeeld, op blz. 12 staat: De dieren zwemmen eerst in het dieren. Bij een volgende druk mag daar wel volle aandacht aan worden geschonken.

De intekenprijs is gebonden f 37,90. Na 1 augustus 1980 wordt de verkoopprijs gebonden f 44,90.

B.

Stichting „Schuilplaats”

Beste lezer(es),
U weet allen, wat een schuilplaats is. Daarin kunnen mensen in nood terecht, van wie het leven gevaar loopt. Weet u, dat er sinds kort een stichting is die „Schuilplaats” heet, waar ook hulp verleend wordt aan mensen in nood ?

Inderdaad, nood !
Denkt u maar aan de problematiek rond de abortus, de euthanasie en wat daarmee samenhangt. In toenemende mate wordt het leven en de eerbied ervoor bedreigd. Het leven is gave van God en tevens een opdracht, volgens de Bijbel.

Maar het is in onze moderne samenleving niet langer veilig. Waar de God van het leven niet meer gediend wordt, wijkt ook het respect voor het leven zelf. Gevolgen hiervan ? Vrouwen of meisjes in nood laten een abortus plegen. Leven, dat niet meer als zinvol geldt, wordt beëindigd. Gebrek aan of verkeerde voorlichting richt grote schade aan vooral onder de jongeren uit onze gemeenten.

Vanuit de reformatorische gezindte is een stichting ontstaan, die meent dat onder Gods zegen het nodige en al het mogelijke gedaan moet worden om hulp te bieden.

We denken deskundige medewerkers(sters) aan te trekken die zich aan de basis en de doelstellingen gebonden weten. Als zodanig kunnen zij raadgeven en daadwerkelijke hulp verlenen aan hen, die dreigen verkeerde beslissingen te nemen en/of in paniek verkeerde beslissingen namen en in gewetensnood verkeren.

We denken aan de uitgave van een zogenaamd levenstestament, tegen de euthanasie.

We denken aan voorlichting aan jongeren en ouderen, op de scholen en in de gemeenten vanuit het Woord van God.

Wilt u ons helpen bij deze geweldige taak, die we ons en u door de nood zien opgelegd ? Draagt u ons in uw gebed ? Helpt u ons met uw financiële steun ?

Graag werken we samen met kerken en kerkeraden, die inmiddels al zijn benaderd. Wij zijn op dit moment nog niet in staat om daadwerkelijke hulp te verlenen. Wij bouwen een organisatie op en zijn in gesprek met mogelijk toekomstige medewerkers en wij hopen u zo snel mogelijk nadere informatie te verstrekken.

Namens de Stichting „Schuilplaats”

Ds. W. Chr. Hovius, N.H. (Ger. Bond)

O. van de Ridder, Ger. Gem.

M. Dankers, Oud Ger. Gem.

J. van den Berg, Ger. Gem. in Ned.

Prof.dr. W.H. Velema, Chr. Ger.

Postbus 1204, 7301 BL Apeldoorn

Tel. 055 - 215202

Bank: Rabobank Apeldoorn

Rek. nr. 39 33 11 988

Giro van de bank: 868788

HET ENIGE RICHTSNOER (1)

Zo zij niet spreken naar dit woord, het zal zijn, dat zij geen dageraad zullen hebben.

Jesaja 8 : 20b

Wanneer men op reis is naar onbekende plaatsen is ons nodig een reisgids, die ons de

weg aanwijst. Een zeeman op zee heeft nodig een kompas.

Nu zijn we allen op reis, mijn vrienden, op reis naar een grote alles beslissende eeuwigheid. Nu heeft het Gode behaagd ook ons zulk een kompas of reisgids te geven, namelijk Zijn dierbaar Woord en getuigenis, wat we dan nader iets wensen toe te lichten.

Het enige richtsnoer **ten eerste** voor ons persoonlijk leven, **ten tweede** voor ons huiselijk leven en **ten derde** voor het maatschappelijk leven.

We wilden eerst beginnen met het maatschappelijk leven, doch we dachten, hoe kan dit plaats vinden, als we eerst persoonlijk dit enige richtsnoer niet hebben leren kennen. Dit richtsnoer is voor de mens een gesloten boek, hetwelk hij niet verstaat, ook niet kent de dierbare inhoud van dit dierbare woord des Heeren. Daartoe is allereerst nodig verlichte ogen des verstands om een weinig te kennen van de zin en mening des Geestes. Leer mij, o Heere, een goede zin verstaan, zei de dichter in Psalm 119.

Nu is het enkel des Heeren goedheid en werk Zijn Woord te geven. Daarin is opgetekend wat God wil zijn voor een schuldig, ellendig schepsel. Al wat de mens is staat daarin opgetekend en dit is niets goeds, maar enkel schuldigheid en verwerpelijkheid. Ja, dat wij de toorn en gramschap Gods op ons geladen hebben, daar we het verbond met God hebben verbroken en nu staan in een verbond met de duivel, die vorst der hel. De mens begeert van zichzelf daar niet van verlost te worden. Deze rampzalige staat heeft hij in Adam gekozen. De mens wilde de dood, ondergang en het verderf.

Maar God die rijk is in barmhartigheid heeft het anders gewild, om uit die gevallen menselijk geslacht een gemeente te verkiezen tot zaligheid en heerlijkheid, die in Christus weer hersteld worden en de verloren goederen in Christus weer terug ontvangen, alzo dat ze gesteld zullen worden als hadden ze nooit zonde gekend noch gedaan.

Nu bestond de geluksstaat des mensen hierin, dat hij God kende en kwam te bezitten als zijn hoogste goed, in zalige omgang met Jehova te verkeren en Zijn zalig en heerlijk beeld bezittend in zijn ziel, wat God in de schepping in hem had afgedrukt.

O zalige, allergelukkigste staat des mensen ! Doch in één slag heeft hij zich van die heerlijke gave beroofd, alzo wat door de schepping het schoonst en heerlijkst was nu door zonde en overtreding het allerbedorvenste geworden. Ons verstand, dat eens verlicht was, is nu verduisterd, dat men niet de minste kennis van geestelijke zaken heeft. Het hart des mensen is gesloten voor God en geestelijke zaken, de ogen gesloten voor Gods grote werken, doof om naar de roepstem Gods te horen, de tong en mond wapenen der ongerechtigheid. Hoe zal nu zulk een mens iets verstaan van de zin en mening des Woords ? Neen, dat is gans onmogelijk.

Doch hoor, mijne vrienden, ergens in Gods Woord staat: Hij wekt mij het oor, dat ik hore, gelijk die geleerd worden. Nu wil God in Christus door Zijn Geest nog tot zulk een verdorven voorwerp af en indalen en zijn verstand verlichten, zijn wil vernieuwen, zoals Paulus op de weg naar Damaskus, die toen hij werd stilgezet zeide: wat wilt Gij, dat ik doen zal ? Of als Lydia, welker hart de Heere kwam te openen.

Wanneer nu de Heere door Zijn Geest ons verstand komt te verlichten en Zijn Woord te openen voor ons verduisterd verstand, het hart dat gesloten was komt te openen, dan wordt dat Woord ons dierbaar, ja, een lamp voor de voet en een licht op ons pad. Dan drukt men die Waarheid aan het hart en zegt: o, dierbare Waarheid. Dan leert en kent hij heilgeheimen, welke hij nooit gekend noch geweten heeft, welke hij dan een weinigje leert te verstaan.

De profeet Jeremia zeide: als ik Uw Woord gevonden heb, heb ik het opgegeten en het was mij zoeter dan honingzeem.

Dan wordt Christus de inhoud der Schriften en verstaat met iets van de grote inhoud der Schriften, die van Hem getuigen. Niemand heeft ooit God gezien, maar de eniggeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard. Hij, Die grote inhoud der Schriften, is die Gezant uit duizend. Die Uitlegger verklaart door Zijn Geest de geheimen van dat heilverbond.

De werken des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes, de werken Gods in de

natuur en die der genade, want ook in de werken der natuur is men geheel blind en onkundig. Want dag en nacht, loof en gras bloem en plant, ja al het geschapene spreekt uit en roemt Gods grootheid, wijsheid en almacht. Die het alles uit niet te voorschijn bracht. In de werken der genade, de verkiezing, de verzoening in Christus, de deelachtigmaking door de bediening des Geestes naar Zijn Woord en getuigenis, in wet en evangelie, die door Christus niet ontbonden zijn, maar in Christus vervuld zijn.

Daar deze zaken nu een weinig gekend en geleerd worden, wenst en wil men niet anders dan naar dit woord te leven en te wandelen en wordt dit ons richtsnoer, ons kompas in het reizen. Het wordt dan onze **spijs en drank** naar de inwendige mens.

Want gelijk het aardse lichaam door aardse spijs en drank gevoed, verkwikt en onderhouden wordt, alzo wordt de vernieuwde mens nu gevoed en gelaafd door dat Woord, om nu alzo te wandelen gelijk Christus gewandeld heeft, want Zijn wandel was naar dit Woord ! Ik draag Uw heilige wet, die Gij de sterveling zet, in het binnenst ingewand.

Zeer gelukkig dat mensenkind, dat hier geen vreemdeling van is, want dit komt in de vrucht des levens openbaar en de vrucht heeft nog nooit bedrogen. Grote woorden en zaken zeggen hebben al vele malen bedrogen, maar de vrucht niet. O neen, want die openbaart het verborgene, het innerlijke en zijn inhoud. Want een goede boom brengt goede vruchten voort en een kwade boom kwade vruchten. Want uit de vrucht wordt de boom gekend. Men snijdt geen bramen van doornen noch leest men vijgen van distelen, neen, de vrucht liegt en bedriegt niet..

David zeide: ik zal in oprechtheid wandelen in het midden mijns huizes. Dit wordt openbaar in ons huis, in onze familie, in de plaats onzer inwoning. Alzo wordt dan dit Woord ons richtsnoer in ons leven. Woorden wekken maar voorbeelden trekken.

Zijt gij, mijne vrienden, tot de staat des huwelijks gekomen en heeft God u gezegend met kinderzegen, dan wil men hen ook opvoeden in de vreze des Heeren, in de leer en vermaning des Heeren, hetwelk bij de doop beloofd is om hen in de voorzeide leer te onderwijzen, te helpen en te doen onderwijzen. Als er zijn, die aan deze dingen een weinig kennis hebben, hebt u ooit uw kinderen weleens gedoopt met uw tranen. Met tranen van boetvaardigheid, met tranen van verwondering, met tranen, dat ook uw zaad, hetwelk God u gegeven heeft, met u midden in de dood ligt, gans verwerpelijk en verdoemelijk voor God. Met tranen van verwondering, dat er in Christus nog ontkoming is voor doodgevallen zondaars en zondaressen.

C. J. R.

Pinkstergeest en Pinksterbeweging (I)

Om meer dan één reden hebben wij gemeend iets te moeten schrijven over de Geest van Pinksteren en de Pinksterbeweging.

Wat ons daartoe bewogen heeft hopen wij in het verdere nader uiteen te zetten. Het is begrijpelijk dat velen zich tot deze nieuw-tijdse bewegingen voelen aangetrokken. En zo op de klank af maakt het wel enige indruk: verkondiging van het volle Evangelie. Ondertussen blijkt dat men in deze kringen de Bijbel slechts gedeeltelijk en meestal zeer eenzijdig hanteert. Men neemt er uit wat met hun „nadere” Schriftbeschouwing overeen komt. Het is dan ook de vraag of er van een volledige verkondiging gesproken kan worden. Schriftbeschouwing is nog geen Schriftbeleving. Schriftuurlijk-bevindelijke prediking wil zeggen, met het hart verstaan en bevinden dat Gods Woord van Genesis tot en met Openbaring de waarheid is. Ook als dat Woord ons zegt: gij wederstaat altijd den Heiligen Geest, gelijk uw vaders, alzo ook gij. (Hand. 7 : 51) Dat wij uit een wederspannig geslacht zijn voortgekomen, welks geest niet getrouw is met God (Ps. 78 : 8).

Wanneer we verder zien dat overwegend uit het Nieuwe Testament verkondigd wordt, dat het Oude Testament voor velen, vanwege de vervulling heeft afgedaan, dat in plaats van de Psalmen meestal eigen gemaakte liederen worden gezongen, die lang niet altijd met de Schrift overeenstemmen, wordt

dan nog wel het volle Evangelie verkondigd? Uit gesprekken die wij met pinkstermensen hadden en ook uit verschillende geschriften van hen, blijkt dat de eenheid van het Oude en Nieuwe Verbond door hen in feite verbroken wordt.

Wij hopen straks hier nader op in te gaan, doch willen nu reeds wijzen op het onderwijs van de Heere Jezus aan de Emmaüsgangers: „En begonnen hebbende van Mozes en van al de profeten, legde Hij hun uit, in al de **Schriften**, hetgeen van Hem geschreven was.” (Luk. 24 : 27). Wat de Psalmen aangaat zij nu reeds opgemerkt, God heeft Zijn gemeente de liederen Davids gegeven, en om met Ds. W. Kok te spreken: de Psalmen horen in Gods Huis.

Bijzonderlijk met Pinksteren wijst Petrus steeds weer op de Psalmen, en met hem ook de apostelen. (Hand. 2 : 25-28, enz.)

Hiervoor hadden wij het over de aantrekkingskracht die van de Pinkstergroepen uitgaat op de hedendaagse kerkganger. En natuurlijk zouden heel wat gebreken van de kerk opgesomd kunnen worden, waardoor velen het niet meer zien zitten en de kerk hebben afgeschreven. Hierbij wordt meestal over het hoofd gezien, dat ik de schuldige ben, dat de kerk zo vol van gebrek is om dat ik zo'n slechte kerkganger ben, d.w.z. Gods Woord niet versta waarvan ik zover ben afgeweken, dat ik in Adam van de hoge God ben afgefallen. Nehemia betrok zichzelf in de afwijking zijns volks en belijdt - door de Geest Gods - wij hebben tegen U gezondigd, ook ik en mijns vaders huis, **wij** hebben het ganselijk tegen U verdorven, **wij** hebben niet gehouden Uw geboden (Neh. 1 : 6, 7).

En Daniël, de zeer gewenste man Gods, belijdt: **wij** hebben gezondigd, **wij** hebben goddelooslijk gehandeld, bij **ons** is beschaamdheid der aangezichten (Daniël 9 : 4-10).

En klinkt dit nu wel volledig door bij de Pinkstergroepen: en bij ons: Wij hebben God op 't hoogst misdaan, wij zijn van 't heilspoor afgegaan, ja, wij en onze vaders tevens..... (Ps. 106 : 4 ber.)

Wanneer dit gepredikt wordt, want daarmee begint God in het hart van een ontdekte zondaar, dan eerst is er plaats voor het volle Evangelie in Christus Jezus den Heere.

A.B.

Dit is het eerste van een serie artikelen, die A.B. schreef voor Westerkontakt van de Chr. Geref. kerk te Rotterdam-West. Hij stelde deze artikelen beschikbaar voor plaatsing in ons blad.

B.

Boekbeprekingen

Uitgaven van Boekencentrum
Postbus 84176, 2508 AD 's-Gravenhage

I. Voor en tegen door Prof. Dr. W.H. Velema. In een Ter inleiding zegt de schrijver, dat in dit boek een aantal artikelen is gebundeld, die hij de laatste jaren voor onderscheiden periodieken heeft geschreven. Ze handelen over:

- I. Verloving, huwelijk en gezinsvorming.
 - II. In en rond het gezin.
 - III. Omgang met anderen.
 - IV. In de gemeente van Christus.
 - V. Rond de Reformatische theologie en
 - VI. Enkele actuele etische vraagstukken.
- We hebben deze artikelen met belangstelling gelezen en in het algemeen met instemming. Prof. Velema weet op een duidelijke en gemotiveerde wijze zijn gevoelens onder woorden te brengen en hij poogt daarbij de Schrift te laten spreken. Toch moeten we een paar opmerkingen maken.

In het algemeen deze, dat de schrijver de situatie van kerk en gezin te idealistisch voorstelt. De praktijk toont, dat er zo weinig leven is vanuit een nieuw levensbeginsel, omdat het nieuwe leven blijkbaar niet gevonden wordt. Telkens blijkt de noodzakelijkheid van de werking van Gods Geest. Dat kunnen we nooit genoeg voor ogen stellen. In het boek komt ook een artikel voor over: de grenzen van het compromis. Onder de paragraaf Dienst, liefde en droefheid neemt de schrijver, als we hem goed begrijpen, het op voor ouders, die ter wille van het contact met een zoon, die samenwoont met een vriendin willen toestaan, dat deze zoon thuis komt met zijn vriendin en dat ze dan in het weekend één slaapkamer hebben. Daarin zouden de elementen zitten voor het compromis: bereidheid tot dienstbetoon, opkomend uit waarachtige liefde en pijn om het feit, dat het gaat zoals het gaat. We vragen ons af, welk contact er in zo'n situatie nog is tussen ouders en een kind, dat in de zonde leeft. De zoon heeft duidelijk gebroken met Gods inzettingen, die zijn ouders hem bij de opvoeding hebben voorgehouden. Hij handelt zoals we vaak van het volk van Israël in Gods Woord lezen. Dat week vaak van de Heere af en de Heere onttrok Zich. Hij was wel lankmoedig en ontfermde Zich steeds weer als 't volk zich schuldig kende, maar de zonde tolereren zoals de ouders hier zouden doen doet de Heere niet. Dat kan ook niet. De gemeente van Corinthen had ook een zondaar in haar midden getolereerd, maar Paulus beval hem uit haar midden uit te doen. Het standpunt van de schrijver heeft o.a. ook op kerkelijk gebied consequenties. Ter wille van

het contact zou allerlei geduld moeten worden wat uit een verkeerde geest opkomt. Ook bijvoorbeeld het samenwonen. Maar de kerk heeft steeds een positieve roeping te vervullen. Zij kan er niet mee volstaan later een kerkelijk huwelijk te weigeren, wanneer dat zou worden gevraagd. In de dagen van de Heere Jezus was de tempel een huis van koophandel geworden en we weten wat hij gedaan heeft. Hij heeft uitgedreven, die duiven verkochten en de tafels der wisselaren heeft hij omgekeerd. Ook als het gaat om een eigen kind gaat het er om te beleven, wat de Heere Jezus zegt: wie zoon of dochter liefheeft boven Mij is Mijns niet waardig. De verkoopprijs van het boek is f 19,-.

2. Daar ga je dan.... door Riet Tigchelaar. Daar ga je dan..... Het huis uit. Een kijk en lees- en denkboek. Zo lezen we voorin. Het is dus een boek bestemd voor jongeren om hun de hand te reiken en hulp te bieden bij de intrede in het leven. De vormgeving zal daaraan wel te danken zijn. We vinden tekst en tekeningen op een harmonische wijze samengevoegd. Dat lokt tot lezen, kijken en nadenken uit.

Ouderen hebben leiding nodig, jongeren niet minder. Maar nu is van grote betekenis hoe die leiding gegeven wordt en wat daarbij de norm is.

We vinden goede dingen in het boek, maar we missen wat voor ons het uitgangspunt moet zijn: waarmee zal de jongeling zijn pad.....?, ken Mij in al uw wegen....., Mijn zoon, geef Mij uw hart. Enz. We missen de goede raad naar Gods Woord om eerst het koninkrijk Gods te zoeken en Zijn gerechtigheid. De instelling van het boek is niet vertikaal, maar horizontaal. We vinden hier niets van de ware vreze Gods, waardoor men de zonde haat en vliedt en zoekt de Heere welbehagelijk te zijn, ook op de verschillende levensterreinen. Het lezen van dit boek kan tot nadenken brengen, maar men houte ten volle rekening met bovenstaande opmerkingen.

De verkoopprijs is f 14,90.

3. Ga niet te gauw terug door Jan A. Niemeijer.

Dit is een gedichtenbundel, een dichtersdebuut van een auteur, die al op andere terreinen heeft gepubliceerd. Zijn verzen zijn sterk religieus, maar zeer eigentijds van vorm en zeggingswaarde, waardoor ze door velen herkend zullen worden. Aldus lezen we in een circulaire, die we gelijktijdig met de bundel ontvingen. We kunnen de kwaliteiten van de gedichten niet beoordelen. De gedichten kunnen goed zijn naar de maatstaf van deskundigen, maar voor ons is meer van belang of we er in vertolkt vinden de taal van Gods Woord en die missen we te veel. Laten zij, die van gedichten houden, daar rekening mee houden.

De verkoopprijs van de bundel is f 9,90. B.

ALLE BEGRIP TE BOVEN (50)

13. Het eerste bezoek van Mr. Bourne (4)

Maar 't Woord van God was zoet, het scheen in mijn hart: „Zij zullen niet beschaamd worden, die Mij verwachten”. Dit gaf mij moed en zo toegerust kon ik mijn geestelijke arbeid beginnen.” Het moet voor de gevoelige Mr. Bourne een grote beproeving geweest zijn. Hij was wel gewoon te reizen, natuurlijk, maar in welk een andere omgeving kwam hij nu terecht! In plaats van de ruime gebouwen en smaakvolle meubelen van de huizen van zijn aristocratische leerlingen - en in zijn tijd had hij een toekomstige aartsbisschop van Canterbury, een eerste minister en veel mensen met titels onderwezen - vertoefde hij nu in een klein huisje. Hij kon niet rondwandelen als een onbekende kunstleraar, maar werd nagestaard als een vreemde religieuze man, als hij langs de paden van de kolenmijnwerkers wandelde. Hij moest spreken tot een kamer vol vreemdelingen, die om hem heen opgepropt waren in de zitkamer van een huisje. Een andere brief geeft daar een verslag van.

„Mijn geliefde vrienden (Matilda en Catharine Gilpin). Morgen is het zondag en ik hoop en bid, dat de Heere met ons wil zijn. Ik ben van plan hem bij Sukey Harley door te brengen, wat veel aanstoot geeft. Mijn hart is met haar en haar man verenigd. Ik ben zeer verrast door de kennis, die deze vrouw verkregen heeft, terwijl zij in een bos woonde en nooit iets gehoord had. De Heere heeft haar een ijverige geest geschonken en een helder verstand. Haar geestelijke taal is erg zuiver.

De Heere houdt mijn geest teder en waakzaam. Hij schijnt in Zijn Woord, opent beide mijn mond en hart en ik zal blij zijn te horen, dat uw zusters hier hetzelfde vinden. Zij worden nauwlettend bewaakt. Ik vond vanmorgen deze woorden zeer zoet, ze kwamen in mijn hart en toonden de grote

nederbuigende goedheid en vriendelijkheid van de Heere jegens mij: „Hij maakt Jacob Zijn woorden bekend, Israël Zijn inzettingen en Zijn rechten. Alzo heeft Hij geen volk gedaan en Zijn rechten, die kennen zij niet. Hallelujah!”. Dit kwam met een aangename en onderscheiden kracht tot mij en ik kon de Heere prijzen, want ik weet zeker, dat Hij hier met mij is, al verkeer ik in een voortdurende vrees. Ik heb gemerkt dat deze woorden in mijn binnenste kwamen en mijn geest kalmeerden: „Aldaar zal Ik bij u komen en Ik zal met u spreken van boven het verzoendeksel”. Ik bevond, dat het „Aldaar” Christus is, de levende Ark. In Hem alleen kunnen wij tot de Vader komen. De Geest getuigde dit liefelijk aan mijn hart en ik was verrukt over de openbaring van deze genade aan mij.

O, wat geeft dit een zoet vertrouwen in Hem. Wat een rust vind ik hier! Het was hier, dat de ziel van onze arme stervende jonge vriend Henry Hagell de vorige week de dood zo hartelijk welkom heette. Het was hier, dat Stefanus temidden van de rondom hem vliegende stenen zei: „Heere Jezus, ontvang mijn geest”. Hier moeten wij allen vroeg of laat onze zielen in Zijn handen aanbevelen en ik weet zeker, dat er nooit een gezegender plaats gevonden zal worden aan deze zijde van de eeuwigheid.”

Even verder zegt hij: „Mijn moeilijkheden in deze plaats lijken vele te zijn, maar de Heere is mijn Steunsel. Ik verlang alleen zo te wandelen om Hem in mijn gezelschap te behouden. Het vertoeven op de Sabbath bij de Sukey's is mij zeer aangenaam geweest. De Heere was met ons, een zoet gevoel van Zijn goedkeuring vertroostte mijn hart en door Zijn genade werden er veel kostelijke waarheden gesproken. Al was er eerst iets van een onordelijke geest, die door sommigen geopenbaard werd, die niet aan de tucht van het Woord gewend waren, toch was de kracht van de Heere aanwezig om te genezen en krachtdadigheid te geven en goddelijk gezag aan het Evangelie van het

Koninkrijk, dat Hij aan een arm en beproefd volk gezonden had".

Een van deze onopgevoede personen was Maria Carswell, de vrouw van een mijnwerker. Ze was vroeger een buurvrouw van Sukey Harley geweest, toen beiden nog aan de Kolenmijnweg woonden, maar al praatte Sukey met haar en al hoorde zij Sukey de Bijbel hardop voorlezen, zij had toen nog geen liefde voor Sukey, al dreef verdriet haar er weldra toe zelf haar Bijbel te lezen. Ze verloor een nog jong kind door een plotselinge slag. Het kind had het eten van zijn vader naar de mijn gebracht en viel in de schacht. Verdriet overmande haar en ze gaf zichzelf voor een tijd over aan ongelooft, maar later voelde ze veel onderwerping aan de wil van God en ook een zoete hoop, dat de Heere het kind tot Zich genomen had. Weer ging ze door een donkere tijd, daar zij vreesde, dat ze in haar slaap verloren zou gaan. Buren zeiden haar, dat ze haar verstand verloor en zo voelde ze zich.

„Op een zaterdagavond", zei ze, „om ongeveer elf uur ging ik de tuin in en knielde neer en smeekte de Heere om mij te kennen te geven of er nog genade voor mij was. De volgende dag smeekte ik weer om genade en deze woorden kwamen: „Heden is dezen huize zaligheid geschied". Het gaf mij hoop en een begerig uitzien naar de zaligheid. Ik vroeg mij af of het soms in de kapel zou zijn, die ik vaak in een naburig dorp bezocht. Zo ging ik, daar het zondagmorgen was, er heen, vol hoop en verwachting. Ik luisterde begerig, maar nee, er kwam daar niets tot mij. Maar toen ik naar huis liep, juist toen ik een veld overstak, werden deze woorden duidelijk in mijn hart gesproken: „Nog een zeer weinig tijds en Hij, Die te komen staat, zal komen en niet vertoeven". Dit was kostbaar voor mij. Mijn last viel af en ik verblijdde mij zeer. Mijn blijdschap was net zo groot als mijn verdriet geweest was. Ik dacht, dat al de bomen en struiken met mij juichten. O, hoe dierbaar was de Heere Jezus voor mijn ziel. Ik haastte mij huiswaarts naar mijn Bijbel. Ik dacht, dat ik altijd in dezelfde vreugde zou leven en dat deed ik gedurende ongeveer drie weken. Toen week zij en ik werd neerslachtig. Nu hield ik van Sukey en ik ontving veel onderwijs van haar. Ik vond het echt jammer dat ze naar Brom Hill verhuisde.

Maria kon geen leven vinden in de kapel, die ze bezocht, en ze gaf het tenslotte op en bleef zondags thuis. Toen Mr. Bourne in de buurt kwam, was zij al lang tot rust gekomen in een koude belijdenis, maar toen ze hem ging horen was haar geest zeer in beweging gebracht. Ze kon de bestraffingen omtrent de leefwijze niet verdragen zonder boos op hem te worden. Hij bezocht haar in Longden Common, maar ze kon geen behagen scheppen in zijn bezoek. Maar toen hij weggegaan was kwam de Heere genadiglijk tot haar met deze woorden: „Zo gij dwaselijk gehandeld hebt met u te verheffen en zo gij kwaad bedacht hebt, de hand op de mond!" Ze was vol liefde en berouw, zodat ze haar huis verliet om Mr. Bourne op te zoeken om hem zo mogelijk nog te zien voordat hij helemaal weggegaan was. Dit was een

teken van oprechte nederigheid en verbond haar ziel aan hem van toen aan." (Waarlijk, liefde tot hem bracht er haar veel later toe om vele mijlen naar Sutton Coldfield te lopen om hem op zijn sterfbed te zien.)

Maria had „een van nature zeer sterk karakter en was kenmerkend door haar vriendelijke belangstelling, die zij vooral ten opzichte van de armen toonde in tijden van ziekte en verdriet. En wanneer geestelijke raad of bestraffing nodig was, gaf ze die getrouw en op zo'n gemakkelijke en hoffelijke manier, dat ze altijd belediging vermeerde".

Bij het lezen van de **Geloofsbank** van Huntington kon zij instemmen met een of twee opmerkelijke ervaringen van haarzelf.

„Eens", zei ze, „waren mijn man en al onze mijnwerkers beneden in Staffordshire. Ik had op een zondag niets in huis om te eten. Er werd mij een kleine koek gegeven en de kinderen aten die. Ik dacht naar een arme buurvrouw te gaan om daar wat haverhout te lenen, maar eerst ging ik bidden. Toen ik onderaan de trap stond kwam er zo'n gezegend gevoel in mijn ziel. Het was net alsof ik brood en wijn gehad had en had die dag en de volgende dag niets nodig. Ik kon de Heere zo prijzen, dat Hij mij vlees te eten gegeven had, waar de wereld niets van wist. Het duurde lang voor mijn man wat geld kon sturen, maar op de een of andere manier werd er nadien voedsel gestuurd."

Het was niet verwonderlijk, dat ook Sukey Harley met haar van nature onbuigzame geest in veel fouten verviel. Ze had nooit tevoren een pediking bijgewoond, waar ze voelde dat haar verborgen leven en rechtvaardigheid in Jezus Christus, zoals zij zich placht uit te drukken, werden begrepen. Daaronder werd zij veel meer geoefend van geest en vertederd van ziel. Jane voegt er aan toe: „Niemand kan weten, totdat hij door ondervinding geleerd heeft, noch de zwakheden en vervolgingen van Christus ware Kerk terwijl zij als schapen zonder herder zijn, noch de tegenstand en volharding van het vlees in hen, dat begeert tegen de Geest, wanneer zij aan geestelijke tuchting onderworpen zijn. Op een keer preekte Mr. Bourne over de woorden: „Gij verbergt hen in het verborgene Uws aangezichts voor de hoogmoedigheden des mans; Gij versteekt hen in een hut voor de twist der tongen". Sukey voelde, dat de preek tegen haar trotse hart gericht was, maar het onmiddellijk gevolg hiervan was, dat het boze beginsel in haar hoe langer hoe meer opgewekt werd, zodat haar ziel (zoals ze dat later uitdrukte) geheel in opstand kwam. In deze toestand ging ze naar haar vrienden in de pastorie en beklagde zich bitter, dat Mr. Bourne de preek tegen haar gericht had en dit maakte, dat ze zich erg boos voelde. Zij lazen haar enige opmerkingen voor, die Mr. Bourne bij een vroegere gelegenheid gemaakt had over Micha 7: 19: „Hij zal onze ongerechtigheden dempen". De Heere doet dit door andere wegen dan wij verwachten. Hij stelt onze ongerechtigheden voor onze ogen en maakt, dat we de verwarrende uitwerkingen daarvan op onze zielen gevoelen.

Voor bijbels, boeken en muziek

is **LINDENBERG** uniek!
Grote voorraad
Snelle levering

ook van de allernieuwste uitgaven

Lindenberg
boekhandel

Slaak 4 - 8 (postbus 4209)
ROTTERDAM 16
(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer 77).

Rustoord
„Repos Ailleurs"

U moet of wil er uit om even bij te komen of om wat aan te sterken...of omdat u wat meer aanspraak wenst? Bel dan eens Driebergen 03438-2466. Dieët geen bezwaar. Geen T.V. of radio.

HOTEL

DREYEROORD - OOSTERBEEK
Telefoon 085-333169

Het hotel waar mevrouw zich „uit" - en mijnheer zich „thuis" voelt.

Voor een fijne vakantie in eigen sfeer

VAKANTIECENTRUM „DE VERRASSING" TEXEL

Voll. pension voor gezinnen, jongeren en ouderen.
Bungalows en sta-caravans.

Postbus 302, 1794 ZG Oosterend- Texel.
Tel. 02223 - 661 of 391.

Uw adres voor al Uw theologische boeken, goede jeugdboeken, romans, studieboeken enz.

Boekhandel Noordermeer

Anjelierenstraat 43, Rijsburg, tel. 01718-23063
bgg 22737.

Filiaal:
Bosplein 2, Katwijk aan Zee, tel. 01718-14410.

Voor schriftelijke bestellingen: Antwoordnummer 19, 2220 WD Rijsburg (zonder postzegel)

ZENDINGS DAG 1980 ELBURG

D.V. WOENSDAG 30 JULI

in de Geref Kerk te Elburg, Vrijheidsstraat 2

Aanvang: 's morgens 10.30 uur

Opening: Ds. A. Baars van Urk
Spreker: Ds. G. Hamstra van Alphen aan den Rijn.

Pauze van 12 tot 2 uur
Koffie en broodjes verkrijgbaar

's Middags, sprekers:

Ds. H. van Leeuwen van Driebergen
De heer J. de Boer, Vaassen (N.H.)

Ds. D. Slagboom van Katwijk aan Zee
De Zendingscommissie:
A. van Dijk, Tuinstraat 29 Elburg

Voor al Uw

★ **BOEKEN**
★ **BIJBELS** en
★ **PSALMBOEKEN**

Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

VAN LEEUWEN

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783

b.g.g 05277 - 2462 Urk.

BIBEL

Uitgeverij Boekhandel G. KOOL
Het adres voor al Uw goede boeken

Stationssingel 50
Tel. 08385-13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal

KINDEROGEN

TRANEN DROGEN

Door Uw hulp: Voedsel, kleding en onderwijs. Voor kinderen in Nicaragua, Guatemala, India, Haïti en andere landen.
U kunt zo'n kind financieel adopteren voor **f 35,-** per maand.
Opgeven bij: J. Slot, Rembrandtlaan 10, Doorn. Tel. 03430-4103